Sønderjylland

„Den blaa Sangbog". Nogle Underretsdomme mod Personer, der her folgi denne Bog, har i den sidste Tid sat mange Sind og Penne i Bevægelse baade i Slesvig og i Danmark. Især har man forundret sig over Prof. N. Schrøders Kendelse i Sagen som sagkyndig. Han har nemlig fundet Udtryk i Sange, som er digtede længe før den sønderjyske Sag kom paa Dagsordenen, „farlige" og „betænkelige", f. Eks. Udtrykket „at sønderbryde tunge Skjul, som nu sin Frihed tvinger", i Oehlenschlägers eneste Salme og mange lignende. Politiet fortæller „Modersmaalet" om Sagen for Flensborg Landret bl. a.:

Retten stillede til den sagkyndige det Spørgsmaal: hvor mange af Sangene der var skrevne efter 1864, for saa vidt det i det hele taget drejede sig om Sange, der kunde rammes af Forordningen af 1866.

Dette Spørgsmaal havde Schrøder ikke sysselsat sig med. Han var derfor ude af Stand til at besvare det. Men han henviste dog til Nr. 261, „Søstre, velkommen fra Landet dernede" af Martin Kok, digtet 1884, hvilken han oplæste.

Derefter opstod der et længere Ordstifte mellem Formanden, Statsadvokaten og Forsvareren.

Udfaldet blev, at Sagen udsattes efter en halv Times Forhandling. Det paalagdes Hr. Schrøder at udarbejde et nyt Støn om Sangene. I dette Støn skal der skelnes mellem Udtryk om Haabet om en loyal og voldelig Udløsning af det nuværende statsretlige Forhold. Det var ikke berettiget at lægge sine egne Tanker og Meninger ind i Sangene. Det nye Støn skal navnlig omfatte Sange, der er digtede efter 1864.

— Man vil derefter se, bemærker „Mm.", at den flensborgske Landsret synes at have et helt andet Syn paa Sagen end de Underretsdomstole, der hidtil har talt.

Rødding. — En Mindestøtte. Søndag Eftermiddag den 22. Oktober afsløredes i Rødding Højskolegaards Have en Mindesten for den første Frimenighedspræst i Nordslesvig, Cornelius Appel. Stenen er rejst af Frimenighederne, særlig den i Rødding, hvis Præst Appel var fra 1874 til 1889. Den er udført af Billedhugger Hansen-Jacobsen i Vejen. Den er en halvtredie Meter høj, slank Sten af lys bornholmsk Granit. Paa dens Forside er udhugget et Reliefbillede af Appel.

Paa Bagsiden findes følgende Indskrift udhugget:

Cornelius Appel,
Kirkens og Skolens Ordfører,
den første Frimenighedspræst
Syd for Aaen,
tjente Gud og sit Folk
her
fra 1865—1889.

Født i Aabøl 13. Maj 1821,
død i Folkely ved Odense
26. Marts 1901.
Jordfæstet paa Valgmenighedens
Kirkegaard i Askov 1. April 1901.

I Anledning af Afsløringen var Kirken ved Gudstjenesten fyldt til sidste Plads. Efter Gudstjenesten meddelte Frimenighedspræst Lycke lidt om Mindesmærket, hvorpaa Folk gik ud for at se det efter Fjernelsen af Dækket. Derude blev der ikke talt, men i Kirken, hvor Menigheden senere samledes igen, holdtes en Række Taler, der alle vedrørte Appel og hans Gerning i Rødding.

Genner. — Cyklende Tyve. Fati 1000 Mark og ladet dem ligge. Natten til Lørdag den 21. Oktober er der blevet forøvet Indbrud hos Gaardejer P. Petersen i Ny Hejselbjerg. Tyvene, der er komne ind gennem et Vindue, havde opbrudt et Skatol og gennemrodet alle Værdipapirer samt haft fat i en gammel Lædertaske med 1000 Mark i. Af en Forseelse eller paa Grund af, at Tyvene er bleven skræmmede har de ladet dem ligge. Petersens Kone var ifølge „A. A." ved Totiden oppe for at give nogle Smaagrise Mælk, og saa er Indbrudstyvene bleven bange og er flygtede. Man har fastslaaet, at to Personer har komne paa Hjul fra Genner. Efter at være bleven skræmmede, har de fortsat til Rudbæk og Skovby, hvor de har brudt ind hos Høker Christiansen dog uden at faa noget.

Vestkysten. — En Hetseproces fra Begyndelsen af det 20. Aarhundrede er under Opsejling ude paa Vestkysten, skriver „Vestslesvigs Tid.". I en af vore Landsbyer er der en Bondemand, som har mistet en Del af sine Kreaturer, uden at man kunde paavise nogen bestemt Smittesyge som Aarsag. Dette løb Manden rundt i Hovedet; han fik Mistanke om, at det ikke var gaaet helt naturligt til, hvorfor han en søn Dag rejste til en By Syd for Tønder, hvor der bor en klog Mand, der skal have gaaet i den sorte Skole. Da Bondemanden kom hjem igen, fortalte han, at han havde betalt den kloge Mand 80 Mark, hvorfor denne havde lovet at „slaa" den ildesindede Person, der havde forgjort hans Kreaturer. Nu skete det hverken værre eller bedre, end at en Mand i Byen nogen Tid efter fik en daarlig Arm, og saa spredtes det Rygte, at han var Manden, som den kloge Mand havde slaaet. Følgen var en Privatklagesag, som i den nærmeste Tid kan ventes at blive forhandlet for Amtsrettens Skranke.

Aabenraa. — Et socialdemokratisk Møde afholdtes den 22. Oktober paa „Folkehjem" ved Aabenraa. Mødet, der var besøgt af omtrent ved 100 Personer, aabnedes ved 4½-Tiden af Snedker Muckert, der efter nogle indledende Bemærkninger gav Ordet til Kredsens Rigsdagsmand, Skræddermester Mahlke fra Flensborg, der talte om „Kødnøden". Taleren eftervise ved Tal Kødprisens stærke Stigen i de sidste Aar. Efter at have omtalt Grunden til de stærke Prisstigninger fremhævede Taleren den skadelige Indflydelse, Levnedsmidlernes Fordyrelse udøvede, ikke blot paa de laveste Samfundsklasser; men han betegnede dem ogsaa som skadelige for hele Kulturen. Til Slutning opfordrede han til kraftigt at støtte den socialdemokratiske Bevægelse, der energisk modarbejdede enhver kunstig Fordyrelse af Levnedsmidlerne. Der vedtoges en Resolution mod Kødfordyrelsen.

Endvidere vedtog Socialdemokraterne, ved de forestaaende Byraadsvalg at ville opstille egne Kandidater. Der opfordredes til at virke for deres Valg.

Haderslev. — En ny Forening stiftet. En Del Mænd havde Aftenen den 24. Oktober sammenkaldt til et Møde paa Missionshotellet for at drøfte den mulige Oprettelse af „Et kristeligt Fællesforbund for Arbejdsgivere og Arbejdstagere i Nordslesvig". Den store Strike i Sommer havde fremkaldt Tanken om at søge at faa et saadant Fællesforbund oprettet. Øjemedet med denne Forening er ikke mindre end at søge at faa alle Lønstridsspørgsmaal jævnet uden Kamp og underkaste sig en Voldgiftsdomstols Kendelse. I Kongeriget har et lignende Forbund bestaaet i 6 Aar. Nu tæller det ca. 5,000 Medlemmer.

De Mænd, som var mødt, viste varm Interesse for at faa Sagen fremmet. Forbundet dannedes med 32 Medlemmer.

I Bestyrelsen valgtes som Arbejdsgivere Malermester Magnussen, Skomagermester Børsen-Hansen, Fabrikant Schaumann, alle af Haderslev, Murermester P. Sandholdt af Hoptrup, som Arbejdstagere Mathiesen og Snedkersvend Gaarde fra Sønder Otting, Arbejder Povlsen paa „Hansborg" og Husmand J. Nielsen i Ørby.

Der var udgaaet Indbydelse til Mænd rundt i Nordslesvig. Men da Mødet var sat til om Aftenen, var der kun mødt fra Haderslev og nærmeste Omegn og tilfældig besøgende længere Vej fra.

Jels. — Med Gendarmen til Efterskole. Haandværkerlærlingene herfra Byen skal besøge Efterskolen i Sommersted. De skal afrejse herfra med Smaabanetoget Kl. 4 Eftermiddag og kommer først tilbage ved godt Tiden. Da dette skal ske et Par Gange om Ugen, kan man forstaa, at Haandværkerne krymper sig ved at undvære deres Lærlinge. Bygmester Baagø har da ogsaa undladt at sende sine Lærlinge, hvorfor Gendarmen fra Øster Lindet er mødt og har ført hans to Lærlinge, den ene fra Arbejdsstedet i Hennetesdam og den anden fra Langetved, til Skolen i Sommersted.

Der burde findes en Udvej af Myndighederne for at gøre Ulemperne ved den tvungne Efterskole saa faa som muligt.

Toftlund Omegn. — Afdød Veteran. Onsdag Morgen den 25. Oktober er en Veteran fra 1864 afgaaet ved Døden, nemlig Husmand Hans Christian Tryck i Rurup. Den afdøde var med ved Tilbagetoget fra Danevirke og deltog senere i Dybbøls Forsvar.

Flensborg. — Et Barn slaaet sig ihjel. Søndag Eftermiddag den 22. Oktober styrtede et tre Aars Barn, tilhørende Værftarbejder Hansen af Harreslevgade 67, ud af et Vindue paa anden Sal og var død paa Stedet; det havde faaet Brud paa Hjernestallen. Ulykken skete, mens Moderen havde fjernet sig et Øjeblik for at hente Brød hos Bageren.

Sønderborg. — Mangel paa Landbo-Arbejdskraft. Fra det østlige Als skrives til „Dybbøl-Posten" den 23. Oktober: Flyttetiden herude paa Landet nærmer sig igen, og dog er der vel endnu adskillige, der ikke med Bestemthed ved, hvorfra de til den Tid skal faa et ordentligt Tyende. Denne Mangel synes slet ikke at ville forandre sig til det bedre, og det uagtet Pigerne har mere Frihed og faar større Løn, end Tilfældet var i gamle Dage.

Men det er ejheller altid saa let at faa en tro og paalidelig Tjenestekarl, og enhver Arbejdsgiver vil naturligvis helst leje sit Tyende iblandt den hjemlige Befolkning; denne staar, især her paa Landet, noget højere i Kurs end indforstrevne fremmede Karle og Piger, som med Hensyn til Sprog, Sæd og Stik for en Del er ukendte med den herværende Tingenes Orden.

Ja, selv paa Daglejere (mandlige og kvindelige) viser der sig i en travl Tid at være Mangel. I Midten af forrige Aarhundrede sad der dog mange Familier her langs med Kysten og tjente deres Dagløn hos Bønderne, mens Konerne i den travleste Aarstid ligeledes var behjælpelige. Det var baade Indsiddere og Husmænd, der saaledes gik ud paa Arbejde.

Men siden der er kommet Opsving i Mejerisagen, har det bevirket, at mange af disse Smaakaarsfolk i Steden for en Ko holder to og i Steden for to Køer maaske holder tre og en Hest, saa man paa den Maade har nok at sysle med hjemme. Det kan ogsaa hændes, at man ved Siden af driver lidt Fiskeri, eller man gaar med en eller anden Mester som Murer eller Tømrer, saa paa den Maade er det let forstaaeligt, at den landlige Arbejdskraft for Bønderne undertiden kan være knap nok at faa fat paa".

Jels. — Sølvbryllup. Søndag den 22. Okt. fejrede Degn Hansen og Hustru deres Sølvbryllup. Dagen fejredes i deres Hjem i en snæver Familiekreds. Det var dem en Overraskelse, at nogle af Skolebørnene mødte i Morgenstunden og under Ledelse af Andenlærer Schuldt afsang et Par Salmer, ligesom der af Naboer var pyntet med Grønt og Grantræer. Tillige blev der af Venner og bekendte sendt Kort og Blomster. Degn Hansen og Hustru har været i Jels siden 1894, tidligere har han været Degn og Lærer i Skydstrup og Vilstrup. Degn Hansen er som Lærer afholdt af Børnene, og baade han og hans Hustru har ved deres jævne, bramfri Optræden vundet Befolkningens Ynnest. Ved Gudstjenesten bad Pastor Schmidt Menigheden forene sig med Tak og Bøn for Degn Hansen og Hustru, en Tak fordi Vorherre havde været med dem i de svundne 25 Aar, og han bad om, at han fremdeles vilde være med dem og velsigne deres Gerning.

Flensborg. — Katolikkerne løber Grund. Ejerne af det herværende katolske Sygehus i Dorteagade har af Hr. Tiedemann i Skovgade købt et større Grundstykke, der fra Sygehusets Have fører ned til Skovgade og den ved Skovgade beliggende Ejendom. Efter Forlydende agter Katolikkerne her at opføre en Skolebygning og anlægge en Have.

Vamdrup. — Roehøsten er nu den 26. Okt. i fuld Gang, men den besværliggøres ikke lidt af den stærkt opløste Jord, da der kun kan køres med smaa Læs. Handelsroerne: Citorie- og Sukkerroerne er gennemgaaende over Middelhøst, flere Steder endog udmærkede, hvorved der mange Steder bødes paa, at Foderroerne ikke giver fuldt Udbytte. Imidlertid giver baade Turnips og Kaalrabi et godt Udbytte, hvor Larverne ikke har hærget, ligesom alle Runkelroer og Gulerødder gennemgaaende giver en god Høst. — Da Kartoflerne vistnok alle Vegne giver et særdeles godt Udbytte og ikke er særlig dyre, vil de selvfølgelig ogsaa paa Vesteregnen, hvor man øver mange Kartofler, blive anvendte til Foderbrug. Alt i alt tegner det da til, at Landmændene i det Hele taget skal slippe bedre fra det med Roerne, end det saa ud til i Sommer, om end enkelte naturligvis faar meget mindre i Roekulerne end sædvanlig.

Aabenraa. Død af Blodforgiftning. (Fl. N. Z.) Teglværksarbejder Clausen fik forleden en Rift paa Tommelfingeren. Der indtraadte Blodforgiftning, og Søndag Nat den 22. Okt. døde han. I Fjor døde en af Clausen's syv Sønner ligeledes af Blodforgiftning.

Toftlund. — Gaardauktion. Ved den Tirsdag den 24. Okt. afholdte Auktion over Jens Petersens Gaard i Rurup, som Gaardhandler Peter Hansen i Bollerslev havde købt for kort Tid siden, fik Gaardejer Andreas Gaarde af Rurup Tilslaget paa Stamparcellen for 10,000 Mark. Resten af Gaarden købtes af Hans S. Andersen og Hans Chr. Møller samme Sted. Hansen skal have fortjent fiere Tusinde Mark ved denne Handel.

50,000 Bøger Frit pr. Post

over sygdomme særegne for mænd.

Denne bog indholder mange illustrationer og er rig paa værdifulde raad for baade gamle og unge, som lider af svækkede kræfter eller følgerne af ungdomsuforsigtighed, nervøse sygdomme, blodforgiftning, nyre- og blæresygdomme. Den beskriver hvorledes De kan fuldstændigt kurere Dem selv i Deres eget hjem og uden at vække nogensomhelst opsigt.

Adresser: **DR. JOS. LISTER & CO.,**
40 Dearborn St., N. A 6, Chicago, Ill., U. S. A.

Den gamle, berømte Lægeanstalt

N. ROSENBERG CO.,

Dr. C. P. FRIESE, Medical Sup't.

er den eneste skandinaviske Lægeanstalt i Amerika som gjør Behandling af kroniske og private Sygdomme til specielt Fag og brevvexler med norske og danske Patienter paa deres eget Sprog.

Private og nervøse Sygdomme

foraarsagede af Ungdoms-Ubesindigheder, unaturlige Vaner med alle deres forfærdelige Følger, saasom Slappelse, Tab af Livskraft, uskikket til Forretning, Nyre- og Blæresygdomme, svag Ryg o. s. v., behandles hurtigt, omsorgsfuldt, billigt og i dybeste Taushed med sikre og paalidelige Mediciner, specielt prepareret for hver Patient. Mediciner sendes overalt.

Ungdommens Raadgiver,

en af os udgivet Bog paa 48 Sider, omhandler Livets Hemmeligheder, Ægteskabet, mange Slags Sygdomme og deres Følger o. s. v., og burde læses af enhver ung Mand. Sendes frit i forseglet Omslag til enhver, som paa et Postkort eller i Brev sender sin Adresse til

N. ROSENBERG CO., 80 Dearborn St., D 9 ; CHICAGO, ILL.

"FOLLOW the FLAG"

WABASH

HOME VISITORS EXCURSION

NOVEMBER 27th

to many points in Illinois, Indiana, Ohio, Kentucky, Western Pennsylvania, New York and West Virginia at

GREATLY REDUCED RATES.

The WABASH has solid road-bed, rock ballast, and new equipment, Reclining chair cars (SEATS FREE).

For rates, maps, and all information call at Wabash City Office, 1601 Farnam Str., or address

HARRY E. MOORES, G. A. P. D.,
Wabash R. R., Omaha, Nebr.

ØNSKER DE AT KØBE

en Ejendom eller en Forretning

af nogen Slags noget Sted i Forenede Stater, da send mig et Postkort og faa mit fri Katalog.

Jeg har Tilbud alle Steder og kan spare Dem Penge. Vent ikke men skriv idag.

A. P. Tone Wilson, Jr..
Real Estate Specialist,
TOPEKA KANSAS

PREMIUM SCALES OF THE WORLD

For Hø, Korn, Kreaturer, Kul o. s. v.

Steel Frame og Royal Scale Beck

Officiel Kreaturvægt ved Verdens Fair Chicago 1893, Louisiana ved Trans-Mississippi udstillingen i Omaha 1898-99. Bedste og billigste produceret i U.S. Standard Vægt, der er lavet. Mange andre Artikler for Farmere til wholesales Priser. Katalog, Priser m. v. frit.

CHICAGO SCALE COMPANY,
292, 294, 296 Jackson Blvd., Chicago, Ill.

Elk Horn College

begyndte sit 27. Skoleaar den 5. Oktober for unge Mænd og Kvinder.

ELEVER OPTAGES TIL ENHVER TID

Vinterterminen begynder 30. Nov.

Undervisning gives i følgende Afdelinger: Højskole, Academic Normal, College, Commercial, Domestic Economy, Music, Parochial, Konfirmationsforberedelse.

Skolen lægger stor Flid paa at uddanne Teachers for Public & Parochial Schools.

NYKOMMEKE læres Engelsk hurtigt og sikkert. Særlig Omhu øves overfor saadanne, hvis Kundskaber er smaa og mangelfulde. SKRIV EFTER KATALOG.

HENVEND Dem til undertegnede og angiv, til hvilken By De kommer, Marne, Audubon eller Atlantic.

TH. N. JERSILD, Elk Horn, Iowa.

Den nye danske HØJSKOLE

ved KENMARE, N. DAK.,

vil begynde sit første Skoleaar den 20. November 1905.

Foruden Undervisning i de almindelige Skolefag — baade paa Dansk og Engelsk, vil der blive undervist i Bibelstudium, Kirke- og Missionshistorie.

For nærmere Oplysninger henvender man sig til Skolens Forstander,

JENS DIXEN,
Route 1, Kenmare, North Dakota.

Luther College

Dansk Højskole,
Academic,
Normal og udmærket
Business-Course.

Skriv efter Katalog.

C. H. JENSEN,
Luther College, Racine, Wis.

Ny Bog

om Krigen mellem Rusland og Japan.

Af Marshall Everett.

Denne interessante og spændende Krigshistorie om Verdens største Krig er lige udkommet paa det engelske og svenske Sprog. Bogen er paa 500 Sider med 200 Illustrationer og Kort, og sendes portofrit i smuk Indbinding for $1.50, i Morocco Bind $2.00. Send Bestilling og Money Ordre til

FRED JOCHUMSEN,
CEDAR FALLS, IA.

Undertegnede udbyder til Salg

Opdyrkede Farme

i den danske Koloni ved Tyler og Lake Benton, Minn., fra $35 til $50 pr. Acre.

Southern Minn. Land & Live Stock Company, Tyler, Minn.

NB. Kreaturer tages i Bytte med Land.

Do UWANTA get rask og lykkelig?

Do UWANTA get klar Hud, straalende Øjne, stærk Hjerne, livlig og smidig Gang? De kan ikke have disse Ting sammen med nedbrudte Fordøjelses og Ernæringsorganer.

UWANTA

er den eneste Præparatien paa Markedet i Dag, som med Held kurerer *Forstoppelse* og *Mave-, Lever-, Indvolde-* og *Nyresygdomme* tilligemed *Rheumatisme*. Den laves direkte af Bestyrelsen for Institutet efter at den i flere Aar har eksperimenteret med dens Brug. UWANTA er uden Lige i den medicinske Verden i Dag for nysnævnte Sygdomme. Tusinder af levende Vidner kan afgive Vidnesbyrd om dens helbredende Kraft og Egenskaber.

Hvis UWANTA get rask, saa send $1.00 for en stor Flaske, 6 Flasker for $5.00, og bliv kureret. Den lille Bog, „The Road to Health", der følger gratis med hver Flaske, giver nøjere Oplysninger.

Adresse:

STATE MED. SPECIALISTS INSTITUTE, Dept. B. 9., Des Moines, Iowa

ILLINOIS CENTRAL — CENTRAL MISSISSIPPI VALLEY ROUTE — RAILROAD

HOME VISITOR'S RATES

VIA

ILLINOIS CENTRAL RAILR'D

THE DATE: NOVEMBER 27.

A chance to visit your old home. Why not spend Thanksgiving and Christmas with old friends once more? The ILLINOIS CENTRAL makes this possible by offering exceptionally low rates for the round trip as shown below, with twenty-one day limit.

Toronto, Ont.	$35.55	Cincinnati, O.	$27.35
Indianapolis, Ind.	$28.20	Toledo, O.	$25.70
Louisville, Ky.	$26.00	Pittsburg, Pa.	$31.00
Detroit, Mich.	$25.35	Vheeling, W. Va.	$31.70
Buffalo, N. Y.	$33.00	Springfield, Ill.	$17.45
Salamanca, N. Y.	$33.70	Kankakee, Ill.	$18.00
Cleveland, O.	$28.35	Bloomington, Ill.	$16.65
Columbus, O.	$28.15	Decatur, Ill.	$17.90

Correspondingly low rates to nearly all points in the above states. — For full particulars call at 1402 Farnam Street, Omaha, or write

SAMUEL NORTH, D. P. A., Omaha, Nebr.